Gospodarska zbornica Slovenije

vrh slovenskega gospodarstva

13. VRH SLOVENSKEGA GOSPODARSTVA

Formula uspeha

25 MO
+ 30 PO
+ 35 TD
+ 40 FT
+ 20 I
+ 25 KU
= 60.000 EDV

MO - makroekonomsko okolje, PO - učinkovitost poslovnega okolja, TD - učinkovitost trga dela, FT - razvitost finančnega trga, I - inovativnost, KU - kvaliteta upravljanja, EDV - evrov dodane vrednosti

Cilj letošnjega Vrha slovenskega gospodarstva je pripraviti Formulo uspeha za gospodarsko odličnost. Za dosego višje dodane vrednosti na zaposlenega (60.000 EUR), večjega izvoza (50 miliard EUR) in višje povprečne mesečne plače (2.300 EUR) so potrebne spremembe. V analizi našega poslovnega okolja smo uporabili nekatere najbolj znane globalne analize – Global Competitiveness Report World Economic Foruma ter IMD World Competitiveness Ranking Report. Slovenija je v zadnjih letih na teh lestvicah napredovala, na nekaterih področjih smo v samem svetovnem vrhu, obstoje pa še področja, kjer še zelo zaostajamo. Ocenjujemo, da bi s hitrejšim napredovanjem na teh področjih lažje in hitreje dosegli višjo razvitost in zastavljene razvojne cilje.

Zato predlagamo nove ukrepe predvsem na naslednjih šestih področjih:

Makro-ekonomsko področje	Učinkovitost poslovnega okolja	Učinkovitost trga dela	Razvitost finančnega trga	Inovativnost	Kvaliteta upravljanja podjetij
25. mesto	30. mesto	35. mesto	40. mesto	20. mesto	25. mesto
40. mesto	35. mesto	43. mesto	60. mesto	28. mesto	40. mesto

Formula uspeha za gospodarsko odličnost

V Sloveniji imamo številne vizije in strategije, v katerih kar poka od odličnosti, kakovosti, zaupanja, inovativnosti, socialne vzdržnosti, učinkovitosti in podobnih plemenitih ciljev. Vendar pa je med strategijami in ukrepi/politikami/praksami velik razkorak. Mednarodne analize in primerjave nam lahko pomagajo, ko se primerjamo z uspešnimi, ukrepe, s katerimi bomo napredovali, pa bomo morali postavljati sami. Seveda ne za to, da bi izboljšali položaj na teh lestvicah, temveč, da bomo s spremembami (ki bodo posredno sicer izboljšale tudi našo uvrstitev) zagotovili lažje poslovanje in hitrejši razvoj.

Pozitivni poudarki	Napoved za 2018	Rast v % 2018/2010
Dodana vrednost/zaposlenega, v EUR	44.448	23,3 %
Izvoz, v mio EUR	40.109	83,2 %
Zaposleni po registrskih virih	872.509	4,5 %
EBITDA, v mio EUR	8.683	36,2 %
Neto dobiček, v mio EUR	3.803	

PREDLAGANI UKREPI

1. Makroekonomsko področje

1. **Spoštovanje fiskalnega pravila in zmanjševanje javnega dolga**
2. **Učinkovito upravljanje z državnim dolgom**
3. **Nadaljevanje prodaje velikih državnih družb (Country credit ranking)**
4. **Vzpodbujanje varčevanja v 3. pokojninskem stebru (Gross national savings)**
5. **Pokojninska in zdravstvena reforma v smeri vzpodbude za osebno varčevanje in racionalizacijo/modernizacijo sistema**

Slovensko gospodarstvo se po recesiji z dvojnim dnom krepi vse od leta 2013 naprej. Dosežena gospodarska rast je bila višja kot v EU-28, vendar je zaostajala za srednjeevropskimi tekmeci. V letu 2017 je Slovenija dosegla isti nivo razvitosti, kot ga je imela v 2008, pri čemer je dokapitalizirala banke, razdolžila gospodarstvo ter tudi dosegla presežek v proračunu v letu 2017.

Javni dolg (ESA 95) (v % BDP)

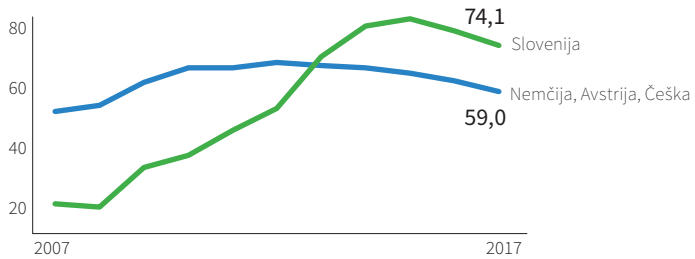

Vir: Eurostat

Višina pokojnine v razmerju do zadnje zaslužene plače v Sloveniji

59 % **65 %** Priporočilo OECD **70 %**

Vir: OECD

2. Učinkovitost poslovnega okolja

1. **Razbremenitev stroškov dela in uvedba razvojne kapice**
2. **Zmanjšanje administrativnih bremen - prepolovitev sedanjih 20.000 predpisov**
3. **Konkretni ukrepi/strategija za vzpodbudo izvozu**
4. **Poenostavitev administrativnih postopkov - npr. gradbeno dovoljenje**
5. **Podpora digitalizaciji malih in srednjih podjetij**

Učinkovitost poslovnega okolja predstavlja eno izmed pomembnejših področij za doseganje višje dodane vrednosti v gospodarstvu. To pa lahko dosežemo z nižjimi bremeni za strokovnjake ter manj administracije.

Število dni, ki so potrebni za pridobitev gradbenega dovoljenja

Slovenija **248** OECD, razvite države **153**

Vir: Doing Business

Izvoz blaga v države izven EU

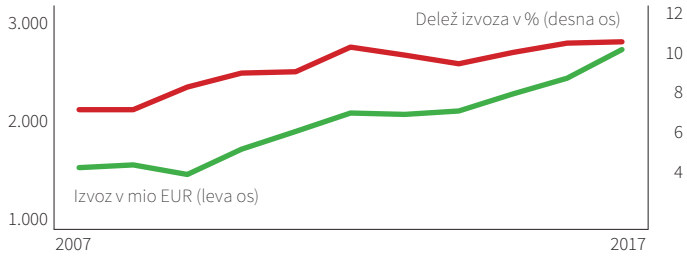

Vir: SURS

3. Učinkovitost trga dela

1. Aktivna politika priseljevanja in omejitev bega možganov
2. Podaljševanje delovne aktivnosti z vzpodbudami
3. Varna prožnost dela - poenostavitev postopkov
4. Prožnejše nove oblike dela
5. Usklajevanje izobraževalnih programov z razvojnimi spremembami na trgu dela

Slovenija se je pridružila tistim razvitim državam, ki se soočajo s pomanjkanjem delovne sile kot posledico staranja prebivalstva. Problematika se bo v naslednjih desetletjih še stopnjevala in lahko resno ogrozi želeni ekonomski razvoj in vzdržnost javnih financ.

Živorojeni v letih

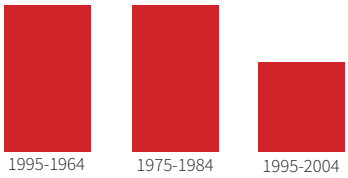

Vir: SURS

Gibanje dodane vrednosti in plač v gosp. družbah, rast v %

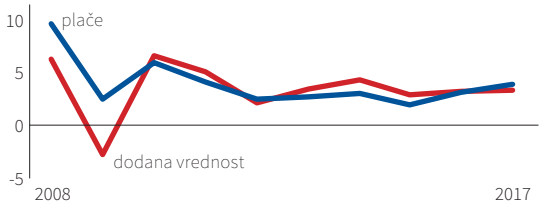

Vir: Kapos GZS

4. Razvitost finančnega trga

1. Razvoj finančnih instrumentov za start-upe in mala podjetja
2. Razvoj instrumentov za razvojne projekte in PPP
3. Razvoj skladov tveganega kapitala
4. Razvoj instrumentov za lastniško financiranje podjetij - borza idr.
5. Manjši delež slabih posojil v bankah

Slovenski finančni sistem je slabo razvit, saj še vedno temelji pretežno na bančnem financiranju. To povzroča negativne sistemske učinke za podjetja in banke v času gospodarske krize, ko težave pri odplačevanju dolga povzročijo tudi povečanje slabih posojil v bankah.

Gibanje tržne kapitalizacije borz v BDP

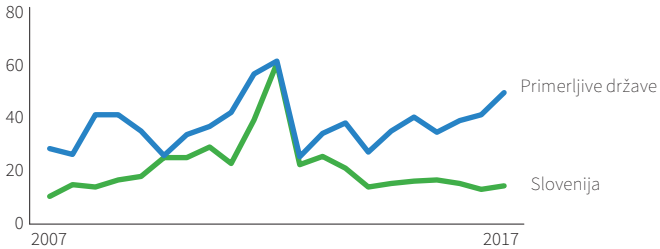

Vir: Svetovna banka

Delež bančnih posojil do podjetij, ki se plačujejo z zamudo, večjo od 90 dni

december 2017	avgust 2018
5,2 %	**4,2 %**

Vir: Banka Slovenije

5. Inovativnost

1. Davčne in druge vzpodbude in programi za vlaganje v razvoj
2. Krepitev programov SRIP - kot elementa povezovanja gospodarstva, akademske sfere, oblikovalcev politike in civilne družbe
3. Okrepitev sistema financiranja mladih raziskovalcev v gospodarstvu
4. (De)regulacija prenosa znanja med raziskovalnimi organizacijami in gospodarstvom s stimulacijo R&R za povezovanje z gospodarstvom
5. Davčne vzpodbude za nagrajevanje inovativnosti v gospodarstvu

Slovenija je na najnovejši evropski inovacijski lestvici uvrščena v drugo najmočnejšo skupino t. i. »močnih inovatorjev«. Največja konkurenčna prednost Slovenije so človeški viri. Precej prostora za izboljšave je v finančni podpori R&R v javnem sektorju, v naložbah tveganega kapitala, v medsebojnem sodelovanju med inovativnimi MSP-ji in v privatnem financiranju R&R v javnem sektorju.

Indikatorji European Innovation Scoreboard (EIS), EU=100

Vir: European Innovation Scoreboard, 2018

Delež inovacijsko aktivnih podjetij v industriji in izbranih storitvenih dejavnostih

39,8 %

Vir: SURS

6. Kvaliteta upravljanja podjetij

1. **Okrepitev menedžerskih praks z najboljšimi praksami iz tujine**
2. **Izboljšanje učinkovitosti poslovanja z okrepitvijo nadzornih svetov**
3. **Povečanje inovativnosti podjetij – sistem ocenjevanja menedžerjev inovativnosti**
4. **Povečanje deleža žensk na vodilnih menedžerskih položajih**
5. **Zasledovanje mešanih nadzornih svetov po naboru izkušenj, izobrazbe in drugih kriterijev**

Že danes imamo v Sloveniji preko 2.000 podjetij, ki zaposlujejo 30.000 ljudi in so lani ustvarila dodano vrednost preko 100.000 EUR na zaposlenega ter z izvozom iztržila 12 miliard EUR. Zato je priložnost za izboljšanje menedžerskih praks ne le obvladovanje najboljših praks v tujini, temveč tudi poznavanje in prenašanje najboljših praks iz Slovenije.

vir: Kapos GZS

Delež žensk v vodstvenih položajih

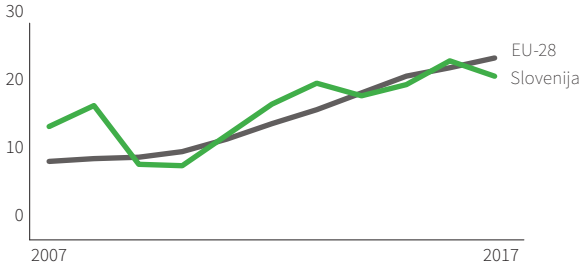

Vir: Eurostat

ZAKLJUČKI

Višjega socialnega standarda in višje kvalitete življenja ni brez gospodarske rasti. Zdrave gospodarske rasti, ki bo okolju prijazna in socialno vzdržna. Gospodarska zbornica Slovenije je že v preteklih letih gradila vizijo na inovativnosti, digitalizaciji, odprtosti in sodelovanju. Formula uspeha za gospodarsko odličnost je nadaljevanje te poti. Iskanje odgovorov na vprašanja, s katerimi se srečujemo vsak dan: kaj storiti, da bodo proizvodi in storitve, ki jih ustvarjamo, našli kupce na globalnem trgu. Vsako podjetje se na svoj specifičen način sooča s tržnimi in razvojnimi izzivi. Kako organizirati, kako inovirati, kako prodati. In tako kot so pri tem ena podjetja uspešnejša, so tudi pri zagotavljanju pogojev poslovanja nekatere države uspešnejše od drugih. S prenosom dobrih praks, z učenjem na napakah drugih, s pripravljenostjo spreminjati se in sprejemati spremembe Slovenija lahko in zmore še hitreje napredovati. Na številnih področjih smo v preteklih letih dosegli velik napredek. Ker smo bili vztrajni, drzni, inovativni in prilagodljivi. In ker vemo, da je za uresničitev visokih razvojnih ciljev potreben še drznejši in zahtevnejši korak, predlagamo Formulo uspeha kot predlog konkretnih ukrepov in sprememb, s katerimi bomo cilje tudi uresničili.

Gospodarska zbornica Slovenije

Izdala
Gospodarska zbornica Slovenije
Dimičeva 13, 1504 Ljubljana
T: 01 5898 000, F: 01 5898 100
www.gzs.si, info@gzs.si
Facebook: GSZsi, Twitter: GZSnovice, Youtube: GZSvideo, blog.gzs.si

Ljubljana, 28. novembra 2018

vrh slovenskega gospodarstva